

Zagreb, 30. prosinca 2015.

PREGLED INSTRUMENATA I MJERA MONETARNE POLITIKE

STALNO RASPOLOŽIVE MOGUĆNOSTI

◆ **Lombardni kredit**

- pravna osnova: Odluka o lombardnom kreditu (NN, br. 71/2013. i 98/2015.), Ugovor o unutar dnevnom i lombardnom kreditu, sklopljen 21. lipnja 2013.
- protustranke mogu biti: kreditne institucije (banke i štedne banke) i podružnice stranih kreditnih institucija
- odobrava se na zahtjev banke na kraju radnog dana
- nevraćeni unutar dnevnim kredit smatra se zahtjevom za lombardni
- mogućnost korištenja: svakodnevno
- dospijeće: prekonoćno
- kolateral – vidi PRIHVATLJIV KOLATERAL
- kamatna stopa: 2,5%
- mogućnost suspenzije odobravanja u skladu s ciljevima monetarne politike ili zbog bonitetnih razloga te ograničenja iznosa

◆ **Unutar dnevnim kredit**

- pravna osnova: Odluka o unutar dnevnom kreditu (NN, br. 71/2013. i 98/2015.), Ugovor o unutar dnevnom i lombardnom kreditu, sklopljen 21. lipnja 2013.
- protustranke mogu biti kreditne institucije (banke i štedne banke) i podružnice stranih kreditnih institucija
- odobrava se u obliku limita na računu banke u HSVP-u
- mogućnost korištenja: svakodnevno
- dospijeće: do kraja dana kada je korišten
- kolateral – vidi PRIHVATLJIV KOLATERAL
- beskamatno
- mogućnost suspenzije odobravanja u skladu s ciljevima monetarne politike ili zbog bonitetnih razloga te ograničenja iznosa

◆ **Novčani depozit**

- pravna osnova: Odluka o polaganju novčanog depozita kod Hrvatske narodne banke (NN, br. 34/2005. i 133/2010.)
- protustranke mogu biti: kreditne institucije (banke i štedne banke) i podružnice stranih kreditnih institucija
- protustranke na kraju dana višak sredstava mogu deponirati kod HNB-a
- mogućnost korištenja: svakodnevno
- dospijeće: prekonoćno
- kamatna stopa: 0%
- sredstva novčanog depozita ne ulaze u izračun obveze održavanja obvezne pričuve

OBVEZNA PRIČUVA

- ◆ pravna osnova: Odluka o obveznoj pričuvi (NN, br. 136/2015.)
- ◆ obveznici: kreditne institucije (banke i štedne banke) i podružnice stranih kreditnih institucija
- ◆ stopa obvezne pričuve: 12%
- ◆ osnovica za obračun sastoji se:
 - ⇒ od kuskog dijela, koji obuhvaća kunske izvore sredstava, i to primljene depozite i kredite u kunama (s valutnom klauzulom i bez valutne klauzule), izdane dužničke vrijednosne papire u kunama, hibridne i podređene instrumente u kunama (s valutnom klauzulom i bez valutne klauzule) i ostale financijske obveze u kunama
 - ⇒ od deviznog dijela, koji obuhvaća devizne izvore sredstava, i to primljene devizne depozite i kredite, obveze po izdanim vrijednosnim papirima u devizama (osim vlasničkih vrijednosnih papira banke), hibridne i podređene instrumente u devizama i ostale financijske obveze u devizama
- ◆ kunski i devizni dio osnovice izračunavaju se posebno, a čine ih prosječna dnevna stanja kunskih i deviznih izvora sredstava u jednom obračunskom razdoblju
- ◆ obračunsko razdoblje traje od prvoga do posljednjeg dana kalendarskog mjeseca
- ◆ od obračunatoga deviznog dijela obvezne pričuve 75% se uključuje u obračunati kunski dio obvezne pričuve i izvršava u kunama
- ◆ postotak izdvajanja kuskog dijela obvezne pričuve iznosi 70%, a deviznog dijela 0%
- ◆ preostali dio obvezne pričuve održava se prosječnim dnevnim stanjima likvidnih potraživanja
- ◆ razdoblje održavanja počinje druge srijede u mjesecu i traje do dana koji prethodi drugoj srijedi sljedećeg mjeseca
- ◆ na sredstva obvezne pričuve HNB ne plaća naknadu
- ◆ HNB može na temelju pisanog zahtjeva banke za koju se ocijeni da ima likvidnosnih poteškoća posebnim rješenjem guvernera HNB-a banci odobriti smanjenje obveze održavanja i/ili izdvajanja ukupne obvezne pričuve uz određenu kamatnu stopu

DEVIZNE AUKCIJE

- ◆ prema diskrecijskoj odluci HNB-a
- ◆ radi očuvanja stabilnosti domaće valute i održavanja likvidnosti plaćanja u zemlji i inozemstvu
- ◆ mogu biti obostrane (HNB kupuje i prodaje devize) i jednostrane (HNB kupuje ili prodaje devize)
- ◆ tip aukcije može biti *multiple price* ili *uniform price*
- ◆ protustranke mogu biti samo banke

MINIMALNO POTREBNA DEVIZNA POTRAŽIVANJA

- ◆ pravna osnova: Odluka o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima (NN, br. 59/2008., 17/2009., 23/2009., 30/2011., 18/2012., 67/2012., 104/2013., 44/2014., 16/2015. i 140/2015.)
- ◆ obveznici: kreditne institucije (banke i štedne banke) i podružnice stranih kreditnih institucija
- ◆ minimalno potrebna devizna potraživanja iznose 17% deviznih obveza
- ◆ obveza održavanja propisanog postotka je dnevna
- ◆ devizna potraživanja prema Odluci jesu strana gotovina, čekovi koji glase na stranu valutu, devizni tekući računi, devizni depoziti kod HNB-a, devizni depoziti po viđenju, devizni depoziti s preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca, dospjeli devizni depoziti, vrijednosni papiri stranih financijskih institucija i stranih država koji se drže radi trgovanja i koji su raspoloživi za prodaju – instrumenti tržišta novca, obveznice i drugi dugoročni dužnički instrumenti, vrijednosni papiri stranih financijskih institucija i stranih država u devizama koji se drže do dospjeća i koji se vrednuju po fer vrijednosti u RDG-u (kojima se aktivno ne trguje) s preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca – instrumenti tržišta novca, obveznice i drugi dugoročni dužnički instrumenti s preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca, potraživanja po kreditima u kunama i u kunama s valutnom klauzulom, danima gospodarskim subjektima u sklopu Programa razvoja gospodarstva, i to u visini od 50% iznosa nedospjele glavnice koja je u skladu s navedenim Programom financirana iz sredstava banaka
- ◆ devizne obveze prema Odluci jesu redovni devizni računi, posebni devizni računi pravnih osoba, devizni računi i devizni štedni ulogi po viđenju stanovništva, obveze po izdanim vrijednosnim papirima u devizama (osim vlasničkih vrijednosnih papira), obveze po izdanim dužničkim vrijednosnim papirima u kunama s valutnom klauzulom (jednosmjernom ili dvosmjernom), primljeni oročeni devizni depoziti, primljeni kunski depoziti s valutnom klauzulom (jednosmjernom ili dvosmjernom), primljeni devizni krediti, primljeni kunski krediti s valutnom klauzulom (jednosmjernom ili dvosmjernom), hibridni i podređeni instrumenti u devizama, hibridni i podređeni instrumenti u kunama s valutnom klauzulom, ostale financijske obveze u devizama
- ◆ izvještajno razdoblje: kalendarski mjesec
- ◆ rok izvještavanja: deset radnih dana od isteka izvještajnog mjeseca, za svaki radni dan izvještajnog mjeseca

OPERACIJE NA OTVORENOM TRŽIŠTU

- pravna osnova: Zakon o Hrvatskoj narodnoj banci (NN, br. 75/2008. i 54/2013.)
- protustranke mogu biti: kreditne institucije (banke i štedne banke) i podružnice stranih kreditnih institucija
- operacije na otvorenom tržištu mogu biti:
 - ⇒ redovite operacije
 - ⇒ operacije fine prilagodbe
 - ⇒ strukturne operacije
- kolateral – vidi PRIHVATLJIV KOLATERAL

PRIHVATLJIV KOLATERAL

- prihvatljivi su izdavatelji:
 - ⇒ države članice EU, središnje banke država članica EU i ESB
 - ⇒ međunarodne financijske institucije
 - ⇒ privatni izdavatelji koji imaju sjedište u državama članicama EU
- kolateral čine dužnički vrijednosni papiri prihvatljivih izdavatelja sljedećih obilježja:
 - ⇒ fiksna glavnica s kuponom koji ne može rezultirati negativnim novčanim tokom ili bez kupona
 - ⇒ svojstva koja se ne mogu mijenjati do dospijeca vrijednosnog papira
 - ⇒ rok dospijeca glavnice i kupona koji je duži od roka dospijeca lombardnoga kredita
 - ⇒ nominirani u kunama ili u kunama s valutnom klauzulom
 - ⇒ nematerijalizirani i prenosivi u sustavima za namiru vrijednosnih papira
- rejting izdanja dužničkih vrijednosnih papira ili izdavatelja ili jamca izdanja ne može biti niži od najbolje ocjene kreditnog rejtinga Republike Hrvatske
- listu prihvatljivoga kolaterala HNB redovito objavljuje na svojoj internetskoj stranici

PREGLED STOPA ZA IZRAČUN KAMATA I NAKNADA HNB-a*

Aktivne kamatne stope

- lombardni kredit ⇒ 2,5%
- unutarodnevni kredit ⇒ beskamatno
- diskontna (eskontna) stopa ⇒ 3%

Pasivne kamatne stope

- novčani depozit ⇒ 0%

*Navedene aktivne i pasivne kamatne stope te eskontna stopa regulirane su Odlukom o kamatnim stopama, diskontnoj (eskontnoj) stopi i naknadama Hrvatske narodne banke (NN, br. 115/2015.) i iskazane su na godišnjoj razini.